

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків

Інна АНДРУШКО

«30» серпня 2024 року

«ПОГОДЖЕНО»

Завідувач кафедри медицини
катастроф та військової медицини
доц. ЗВО Микола МАТВІЙЧУК

«30» серпня 2024 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки»

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Стоматологія», 2022
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Медицини катастроф та військової медицини
Контактна інформація	<i>emergency@vntu.edu.ua</i> вул. Пирогова, 56 (морфологічний корпус), (0432)661293
Укладач силабусу	к.мед.н., доц. ЗВО Микола МАТВІЙЧУК, к.психол.н., доц. ЗВО Анатолій ШЕВЧУК

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 16, складова циклу дисциплін професійної підготовки
Курс/семестр	1 курс (I семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	30 годин/1,0 кредити ЄКТС
Кількість змістових модулів	1 модуль
Структура дисципліни	Лекції програмою не передбачені. Практичні заняття - 20 год. Самостійна робота – 10
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (дистанційна згідно наказу)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. Предметним напрямком програми є безпека життєдіяльності. Програма орієнтована на отримання знань збереження здоров'я та життя людини в сучасних умовах проживання; формування знань, умінь і компетенції ШОДО захисту від небезпек техногенного, антропогенного, природного походження та створення комфортних умов для життєдіяльності людини; формування знань щодо правових та організаційних аспектів охорони праці медичних працівників.

Передреквізити. Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідні знання, отримані в процесі вивчення наступних дисциплін загальної підготовки: медична біологія, медична та біологічна фізика, медична, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, нормальна фізіологія.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Метою дисципліни є формування у майбутніх фахівців знань умінь і компетенцій збереження здоров'я та життя людини в сучасних умовах проживання; формування знань, умінь щодо захисту від небезпек техногенного, антропогенного, природного походження та створення комфортних умов для життєдіяльності людини; формування знань щодо правових та організаційних аспектів охорони праці медичних працівників.

Постреквізити. В процесі вивчення дисципліни набуваються знання, необхідні для успішного засвоєння дисциплін професійної підготовки, а саме: фармакології, загальної гігієни, епідеміології, патологічної фізіології, патологічної анатомії, клінічної імунології, імунопатології та алергології, інфекційних хвороб, в тому числі дитячих інфекційних хвороб, онкології, внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами та застосування отриманих знань, умінь та навичок в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності.

3. Результати навчання для дисципліни:

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

- організовувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення та військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у т.ч. у польових умовах, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення;

- планувати та проводити профілактичні й протиепідемічні заходи для запобігання розповсюдження інфекційних хвороб в умовах закладу охорони здоров'я на підставі результатів епідеміологічного обстеження осередків інфекційних хвороб, епідеміологічного аналізу, використовуючи існуючі профілактичні та протиепідемічні методи. Виявляти в умовах закладу охорони здоров'я, використовуючи статистичні й лабораторні методи групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику та здійснювати епідеміологічний аналіз інфекційної захворюваності населення.

- проводити виявлення і ранню діагностику інфекційних захворювань, первинні протиепідемічні заходи в осередку інфекційної хвороби;
- визначати негативні фактори навколишнього середовища на підставі даних санітарно-профілактичної установи;
- аналізувати стан здоров'я певного контингенту; визначати наявність зв'язку між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту;
- розробляти профілактичні заходи на підставі даних про зв'язок між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту. Здійснювати аналіз захворюваності населення, виявляючи групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу, використовуючи статистичні та лабораторні методи;
- проводити оцінку впливу соціально-економічних та біологічних детермінант на здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції на території обслуговування;
- використовувати засоби захисту від небезпек у разі виникнення екстремальних ситуацій;
- робити висновки про наявність шкідливих факторів впливу на медичних і фармацевтичних працівників під час виконання ним професійних обов'язків.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1: Безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки Змістових модулів 2	Безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки	Практичні заняття №№ 1-16.
	1 семестр 30 год./ 1,0кредити	

Дисципліна включає 16 тем.

Модуль 1. Безпека життєдіяльності, основи біоетики та біобезпеки

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності

Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.

Тема 2. Людина в системі „людина - зовнішнє середовище”.

Тема 3. Значення зовнішнього середовища в системі „людина -зовнішнє середовище”.

Тема 4. Природні небезпеки, характер їх проявів і дії на людей та об'єкти економіки.

Тема 5. Техногенні небезпеки та наслідки їх дії. Типологія аварій на потенційно-небезпечних об'єктах.

Тема 6. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Соціальні та психологічні чинники ризику. Алгоритм захисних поведінкових реакцій.

Тема 7. Забезпечення безпеки життєдіяльності людини.

Тема 8. Безпека харчування як складова безпечної життєдіяльності людини.

Тема 9. Правові та організаційні питання безпеки життєдіяльності та охорони праці медичних і фармацевтичних працівників.

Тема 10. Професійні шкідливості при виконанні професійних обов'язків медичних і фармацевтичних працівників.

Змістовий модуль 2. Основи біоетики та біобезпеки

Тема 11. Біоетика: предмет, мета і задачі в системі охорони здоров'я. Напрямки та методи біоетики. Історія професійної медичної етики, нооетики. Біоетика і становлення національної системи охорони здоров'я в Україні. Права людини як джерело біоетичних принципів та критеріїв поведінки. Вартість життя та здоров'я людини. Міжнародні документи з питань біоетики та прав людини. Етичний, моральний, деонтологічний і правовий виміри в різних сферах їх застосування. Біоетичний принцип справедливості в розподілі ресурсів охорони здоров'я.

Тема 12. Біоетика медико-біологічних експериментів і клінічних досліджень. Сучасна концепція доказової медицини. Етична оцінка біобезпеки та ризиків біомедичних технологій. Біобезпека та біозахист при роботі з біологічними матеріалами в лабораторних умовах. Біоетичні комітети, історія створення, методи організації, моделі, права та обов'язки, перспективи діяльності.

Тема 13. Біоетичні основи професійної діяльності лікаря. Моделі стосунків між лікарем і пацієнтом, хворого з персоналом лікувальних установ і сім'єю в контексті транскультурної

біоетики. Принципи правдивості, інформованої згоди, конфіденційності. Роль сім'ї в прийнятті медичних рішень.

Тема 14. Біоетичні та правові проблеми репродукції людини, генетичних технологій, трансплантології та трансфузіології крові. Біобезпека та біозахист при роботі з матеріалами крові та тканинами людини.

Тема 15. Біоетичні та правові проблеми ВІЛ-інфекції та інших соціально небезпечних інфекцій. Запобігання розвитку епідемій інфекційних хвороб як метод біологічної безпеки.

Тема 16. Біоетичні проблеми болю, страждання, реабілітації та евтаназії. Біоетика завершальної фази життя. Біоетичні та психологічні проблеми паліативної та реабілітаційної медицини. Біоетичні та правові проблеми медичної психології та психіатрії.

Лекції програмою не передбачені.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Календарні плани практичних занять, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра медицини атакстроф та військової медицини/Студенту/Очна форма навчання/ Фармація, промислова фармація/ 1 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vninu.edu.ua/> кафедра медицини атакстроф та військової медицини <https://emergency.vnmu.edu.ua/> #.

Кафедра медицини атакстроф та військової медицини/Студенту/Заочна форма навчання/ Фармація, промислова фармація/ 2 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра медицини атакстроф та військової медицини <https://emergency.vnmu.edu.ua/> #.

Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента sOOOXXX@vnmu.edu.ua.

5.Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, тестування, електронне опитування, розв'язання ситуаційних задач.
Підсумковий контроль дисципліни (залік) по завершенню 1 семестру (денна форма навчання); 3 семестру (заочна форма навчання)	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, ситуаційні завдання.

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна> інформація/Основні документи

Поточний контроль	За чотирьохбальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Підсумковий контроль дисципліни - залік	3 За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 120 до 200 балів Не зараховано: менше 120 балів (див.Шкалу оцінювання)

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	Зараховано
170-179,99	B	Добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	Задовільно	-
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім. М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки безпеки поведінки під час сигналу «Повітряна тривога!» проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до практичних занять.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має бути одягнений в робочу форму (медичний халат, шапочка, змінне взуття). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до заняття.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після заняття.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається тільки під час електронного тестування або опитування.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім. М.І. Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні

норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://emergency.vnmu.edu.ua/> кафедра медицини катастроф та військової медицини#) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами індивідуальної роботи згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є MicrosoftTeam, GoogleMeets. Порядок проведення практичних занять, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://emergency.vnmu.edu.ua/> кафедра медицини катастроф та військової медицини#/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра медицини катастроф та військової медицини/ Студенту або <https://emergency.vnmu.edu.ua/> кафедра медицини катастроф та військової медицини/Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

Навчальні ресурси Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра медицини катастроф та військової медицини/ <https://emergency.vnmu.edu.ua/> Студенту/ Стоматологія / Денна форма навчання /1 курс.

1. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра медицини катастроф та військової медицини/ <https://emergency.vnmu.edu.ua/> Студенту/ Стоматологія / Денна форма навчання /1 курс.

Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

2.Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра медицини катастроф та військової медицини/ <https://emergency.vnmu.edu.ua/> Студенту/ Стоматологія / Денна форма навчання /1 курс.

Силабус з дисципліни «Безпека життєдіяльності» обговорено та затверджено на засіданні кафедри медицини катастроф та військової медицини ВНМУ ім. М.І. Пирогова (протокол № 1 від 29 серпня 2024 року).

Відповідальний за дисципліну _____ доц. ЗВО Анатолій Шевчук

Завідувач кафедри

доц. ЗВО Микола Матвійчук